

Obsah

ÚVOD	9
1. CO JE HUMOR A JAK NA NĚJ NAHLÍŽET	11
1.1 Humor jako srážka s nesmyslem	12
1.2 Humor jako útok	14
1.3 Humor jako ventil	17
1.4 Pokus o syntetickou definici humoru	20
1.5 Typologie humoru	21
1.6 Shrnutí	24
2. HUMOR JAKO SOCIÁLNÍ FENOMÉN	25
2.1 Sociální funkce humoru	26
2.2 Humor, solidarita a sounáležitost	28
2.3 Humor a moc	31
2.4 Shrnutí	34
3. HUMOR VE ŠKOLNÍM PROSTŘEDÍ	37
3.1 Čemu se žáci smějí	37
3.2 Jak s humorem nakládají učitelé	42
3.3 Vztah humoru a učení	45
3.3.1 Empirické doklady o efektech humoru: Dotazníková šetření	48
3.3.2 Empirické doklady o efektech humoru: Experimentální studie	49
3.4 Shrnutí	53
4. NARATIVNÍ ANALÝZA JAKO METODA ZKOUMÁNÍ ŠKOLNÍHO HUMORU	55
4.1 Co je narativ	55
4.2 Narativ v sociálních vědách	57
4.3 Různé přístupy v narativní analýze	59
4.3.1 Tematická analýza	60
4.3.2 Strukturní analýza	61

4.4	Metodologie výzkumu školního humoru	63
4.4.1	Cíl výzkumu a výzkumné otázky	63
4.4.2	Design výzkumu	63
4.4.3	Technika sběru dat	63
4.4.4	Vzorek.	67
4.4.5	Analytický postup: tematická a strukturní analýza.	69
4.4.6	Způsob prezentace výsledků.	72
4.5	Shrnutí.	72
5.	ŽÁCI SE SMĚJÍ UČITELŮM	73
5.1	Komický učitel	73
5.2	Napálený učitel	77
5.3	Vtipný učitel.	82
5.4	Shrnutí.	86
6.	SMÍCH ŽÁKOVSKÉ SKUPINY	87
6.1	Komický žák	87
6.2	Blbiny	91
6.3	Shrnutí.	97
7.	SVÁTEČNÍ HUMOR	99
7.1	Apríl!	99
7.2	Na výletě	104
7.3	Shrnutí.	109
8.	Čemu se smějí učitelé	111
8.1	Hlášky	111
8.2	Žákovské kolonizace	116
8.3	Mé komické já	123
8.4	Sváteční humor očima učitelů.	127
8.5	Shrnutí.	134
9.	STRUKTURNÍ NARATIVNÍ ANALÝZA A TOPOGRAFIE ŠKOLNÍHO HUMORU	135
9.1	Orientace: konfigurace aktérů	135
9.2	Zápletka: humorný princip a opoziční skript	139
9.3	Výsledek: funkce	145
9.4	Topografie školního humoru.	149
9.5	Shrnutí.	152

10. NAMÍSTO DISKUSE: HUMOR V SOCIÁLNÍM PROSTORU	
ŠKOLY	153
10.1 Dětská vrstevnická kultura	153
10.1.1 Hra jako součást dětské vrstevnické kultury a její vztah k humoru	154
10.1.2 Témata dětské vrstevnické kultury	155
10.2 Instituce školy a její kultura/kultury	158
10.2.1 Kultury v kontaktu: interpretativní reprodukce	160
10.2.2 Institucionální zdroje humoru	161
10.2.2.1 Nuda ve škole jako zdroj humoru	162
10.2.2.2 Moc ve škole jako zdroj humoru	164
10.3 Humor v instituci školy: parazit, nebo symbiont?	168
10.4 Shrnutí	171
 ZÁVĚR	 173
 SUMMARY	 175
 LITERATURA	 177
 JMENNÝ A VĚCNÝ REJSTŘÍK	 187

